

Riktade trädplanteringar

där behovet är som störst

Organisation/Förvaltning

Avdelning/Enhet

Upprättad

Version

Ansvarig

Fastighets- och gatukontoret

Miljö och hållbarhet

2026-01-05

1

Avdelningschef Viktoria Morén

Innehållsförteckning

Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte	4
Hur uppdraget har genomförts.....	5
Identifiering av delområden	5
Grönare Sofielund	6
Genomförandeplan	6
Tidsplan	8
Slutsatser och rekommendationer.....	9

Inledning

Tekniska nämnden beslutade den 28 januari 2025 att ge fastighets- och gatukontoret i uppdrag att ta fram underlag för att genomföra riktade trädplanteringsprojekt i områden med låg krontäckningsgrad och med hög sårbarhet för extremvärme. Utifrån tidigare framtagna analyser om exempelvis krontäckning, sårbarhet för värme samt socioekonomi, skulle förvaltningen identifiera de mest prioriterade delområdena samt ta fram genomförandeplaner för hur krontäckningen i dessa områden kan ökas. Uppdraget skulle göras i samarbete med andra nämnder och bolag.

Den 1 april 2025 antog tekniska nämndens arbetsutskott uppdragsbeskrivningen. Denna sammanställning sammanfattar det arbete som gjorts under 2025 samt beskriver kort vad som planeras för åren 2026-2027.

Bakgrund

Förvaltningen planterar årligen cirka 2000 träd. Träden planteras antingen som nya träd i exploateringsområden, nya träd på ny plats i befintlig miljö eller träd som satts på samma plats som ersättningsträd för sådana som fällts.

En liknande satsning som förvaltningen har gjort sedan tidigare är Grönare Möllan. Projektet utgjorde en riktad insats, med syftet att öka krontäckningen i delområdet Möllevången med 1 %. Genom att plantera 150 träd i både gatumiljö och i grönytor skapades en grönare och mer attraktiv stadsdel. Projektet gav värdefulla insikter om både möjligheter och utmaningar med trädplantering i täta stadsmiljöer, vilka nu tas vidare i detta mer metodinriktade arbete.

Syfte

Uppdraget syftar till att ta fram underlag för att genomföra trädplanteringar i ett eller flera utvalda delområden i Malmö. Valet av område/n grundar sig i analyser om krontäckningsgrad samt ett sårbarhetsindex baserat på indikatorer inom hälsa, socioekonomi och värme. Ambitionen är likt projektet Grönare Möllan att öka krontäckningen i delområdena med 1% och att skapa en grönare och mer attraktiv stadsmiljö.

Uppdraget har haft ett genomförandefokus och slutleveransen är en genomförandeplan som ska utgöra underlag inför en kommande detaljprojektering.

Uppdraget skulle göras i samarbete med andra nämnder och bolag, för att möjliggöra ytterligare trädplanteringar på mark som inte förvaltas av fastighets- och gatukontoret. Fastighets- och gatukontoret ansvarar dock enbart för en genomförandeplan som innefattar allmän platsmark samt andra ytor vilka förvaltas av fastighets- och gatukontoret.

Hur uppdraget har genomförts

Inledningsvis inrättades en förvaltningsövergripande arbetsgrupp med representanter från fastighets- och gatukontoret, miljöförvaltningen, serviceförvaltningen och stadsbyggnadskontoret. Samtliga har deltagit i analysarbetet och i urvalet av delområden. Därefter har fastighets- och gatukontoret tagit fram en genomförandeplan för de ytor som förvaltningen har rådighet över. MKB har också tillfrågats efter att urvalet av delområdena var gjord.

Identifiering av delområden

I uppdragets första fas identifierades de mest prioriterade delområdena för riktade trädplanteringar. Detta gjordes utifrån övergripande analyser av krontäckningsgrad, sårbarhetsindex för värme och socioekonomiska förutsättningar. Även markägandet samt investeringsgrad i områdena undersöktes. Baserat på dessa analyser framträdde ett sammanhängande stråk av delområden med stort behov av grönska: Norra Sofielund, Södra Sofielund, Heleneholm, Almhög och Nydala. Förutom att sårbarheten för extremvärme är hög här noterades också, till skillnad från på många andra platser i staden, att det inte finns några större pågående eller kommande projekt i områdena. Med andra ord finns det just nu inga planerade trädplanteringar som kan bidra till en ökad krontäckning.

Eftersom områdena angränsar till varandra noterades det att det även finns potential för att skapa ett sammanhängande, svalgt stråk genom delområdena (även kallat "cool routes"). Idén bakom den här typen av stråk är att skapa förutsättningar för att kunna röra sig inom och igenom ett område i sin vardag, till fots eller med cykel, utan att bli utsatt för värmestress. I praktiken är det dock ofta svårt att jobba med specifika stråk just när det handlar om trädplantering, eftersom infrastruktur både över och

under mark ofta utgör begränsningar. I det här fallet valdes därför snarare att ta ett helhetsgrepp om ett större område, och att rikta insatserna dit för att åstadkomma en märkbar skillnad.

För att kunna göra skillnad och faktiskt höja krontäckningsgraden fanns det inom ramen för det här projektet inte möjlighet att ta sig an alla fem identifierade delområden samtidigt. Som ett första steg har därför två av delområdena valts ut för vidare arbete; Norra och Södra Sofielund. Här är sårbarheten för extremvärme särskilt hög, inte minst inne bland bostadskvarteren. Idag finns det framförallt träd utmed de större gatorna runt delområdena. Andelen grönyta är låg och allmän platsmark består till största del av hårdgjorda lokalgator där det finns få eller inga träd alls. I Norra Sofielund finns också ett angränsande budgetuppdrag, "Barnstadsdel" som bland annat syftar till att öka andelen grönska i området. Här ansågs finnas potential för synergieffekter.

Grönare Sofielund

Som koncept testas nu att kalla delprojektet för "Grönare Sofielund" (arbetsnamn). Norra Sofielund angränsar till Möllevången, där förvaltningen sedan tidigare gjort liknande insatser inom projektet Grönare Möllan. Fördelen med att ha en liknande benämning på detta projekt skulle vara att det visar på ett arbetssätt som förvaltningen arbetar vidare med. Det ger också en snabb och konkret bild av vilken typ av åtgärder som ska genomföras eftersom både förvaltningen och medborgarna sedan tidigare känner till de åtgärder som genomfördes inom ramen för Grönare Möllan.

Genomförandeplan

Efter att ha identifierat att behovet av trädplantering är särskilt högt i Norra och Södra Sofielund har arbetsgruppen under hösten arbetat med att ta fram en genomförandeplan. Syftet med genomförandeplanen är att fördjupa sig ytterligare i delområdena och identifiera var det är tekniskt möjligt att plantera träd utifrån de förutsättningar som finns. Genomförandeplanen ska sedan ligga till grund för en kommande detaljprojektering.

Eftersom andelen grönyta i både Norra och Södra Sofielund är låg handlar det i huvudsak om att hitta platser för träd i gator och andra hårdgjorda ytor. Förutsättningar som då påverkar var det är möjligt att plantera träd är till

exempel ledningar under mark, nuvarande markanvändning och belägningsgrad på parkeringsplatser.

En del av genomförandeplanen är att identifiera både enklare och mer komplicerade platser för träd. Typ A kallas de platser där förvaltningen kan plantera träd utan att göra några avsteg från Teknisk handbok. Typ B är de platser där förvaltningen behöver göra vissa avsteg, exempelvis avstånd till ledningar eller att parkeringsplatser tas i anspråk. För typ C träden krävs större strukturella förändringar för att möjliggöra trädplanteringar, där hela gaturummet ses över och flytt av ledningar kan behövas. I kategori C ingår Rolfsgatan, Rasmusgatan, Jespersgatan och Sofiagatan.

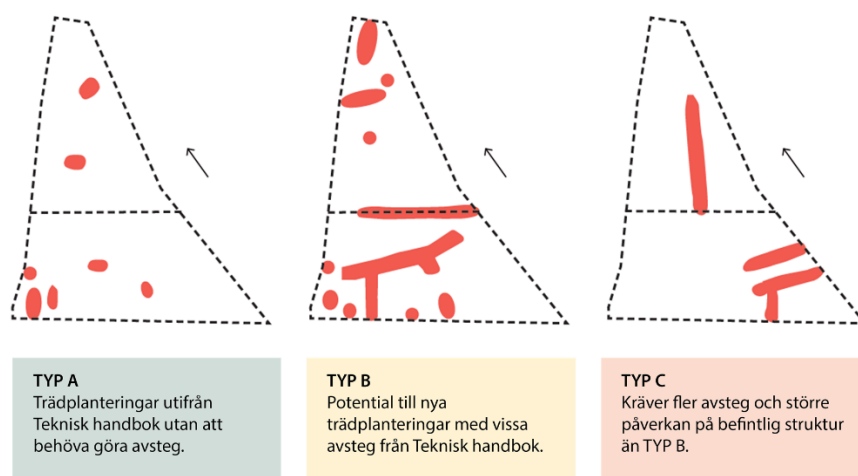

Bild 1. Bilden visar en uppdelning av tre olika typer av trädplanteringar samt dess översiktliga placering.

Uppdelningen i olika typer och de tillhörande illustrationerna ska bara ses som ett sätt att tydliggöra hur många träd som hamnar inom respektive typ-kategori, men tanken är att kombinera dem och gå vidare med både Typ A, typ B och delvis även Typ C-träd.

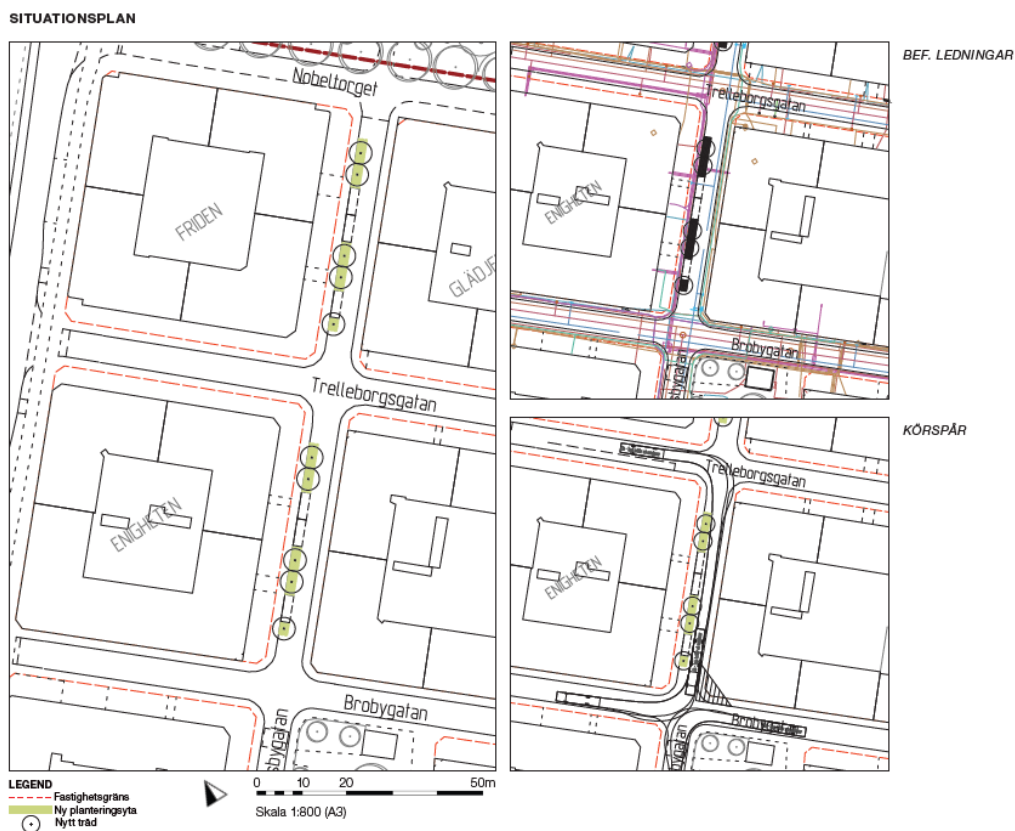

Bild 2. Bilden visar en situationsplan från genomförandeplanen där trädplanteringar (gröna cirklar) föreslås på Osbygatan i Norra Sofielund, samt befintliga ledningars lokalisering och gatans körspår med sikttrianglar.

Bilden ovan visar ett exempel på hur genomförandeplanen ser ut. Här syns Osbygatan i Norra Sofielund, där utredningarna visar att det skulle vara möjligt att plantera ett flertal träd längs med kantstenen på vänster sida. Exemplet visar också på hur träd kan planteras på ytor som idag används till bilparkering. Till höger i bild redovisas befintliga ledningar samt körspår och sikttrianglar.

Genomförandeplanen visar att det finns utrymme för cirka 75-95 nya träd i områdena, men det är inte förrän i detaljprojekteringen som det kommer att bli klart exakt hur många träd som kan planteras. Därefter kan förvaltningen räkna ut hur mycket krontäckningen kommer att öka.

Parallellt med detaljprojekteringen kommer Miljöförvaltningen under 2026 genomföra en fördjupad dialog med fastighetsägare i Sofielund för att uppmuntra till trädplantering även på privat mark.

Tidplan och budget

Under tidig vår 2026 kommer förvaltningen att lägga en beställning på träd samt påbörja detaljprojektering för de platser som förvaltningen valt att gå vidare med. Under hösten 2026 påbörjas sedan den första etappen av trädplanteringar. Eftersom det förväntas bli ett omfattande arbete kommer även en andra etapp av trädplanteringar att genomföras under hösten 2027.

I budgeten för 2026 föreslås 5 miljoner kronor för år 2026 samt 5 miljoner kronor år 2027 för att genomföra planteringarna.

Slutsatser och rekommendationer

Arbetet med riktade trädplanteringar utgör ett första steg i utvecklingen av en metod för strategisk och behovsstyrd trädplantering. Fokus ligger på att plantera träd där de gör störst nytta – utifrån miljömässiga, sociala och hälsorelaterade faktorer. Fastighets- och gatukontoret har i ett första skede valt att gå vidare med fördjupade utredningar i Norra Sofielund och Södra Sofielund. Eftersom behovet av trädplantering även är stort i övriga delområden längs stråket är rekommendationen att satsningen inte ska vara fristående, utan ingå i ett fortsatt strategiskt och sammanhängande arbete. Det är centralt att det fortsatta arbetet görs i samverkan med förvaltningar, bolag och privata aktörer så att så stor planterbar yta som möjligt kan nyttjas. Det är särskilt relevant att också samarbeta med ledningsägare i det fortsatta arbetet, då en stor utmaning för trädplantering i den befinlitga staden är utrymmet under mark.

Rekommendationen är att påbörja arbetet med nästa genomförandeplan under slutet av 2026 eller början av 2027. Ambitionen är att skapa en flexibel metod för plantering och förvaltning av träd som är träffsäker, skalbar och anpassningsbar till olika delar av staden.